

Original side 217 a:

Tårneå Lappmarck

Anno 1727 den 16. 17. 18. 19. 20. och 21 January höltz Ordinarie Ting och Rättegång med Allmogen af Torneå Lappmarck uppå Juccasjerfwi wanliga Tingställe, närwarande Krono Befallningzman Wälbde. Petter Pipping, Tingztolcken Mikkel Jönsson Stålnacka och Wanlige Edsworne Nämde män.

Henrik Mikkelsson Biörndahl	Jon Andersson Hänte
Mikkel Andersson Mattis	Johan Henriksson
Mikkel Nilsson Nya	Mons Mortensson Lainio
Hans Andersson	Henrik Kemileinen
Erik Jönsson Stålnacka	Jon Amundsson Labba
Lars Olsson Gunnar	

1.

Utllystes Tinget efter wanligheten samt tilbörilig Tingzfridh afkunnades, då sedan för Allmogen Publicerades följande Kongl. Förordningar Nemble.

1. Kongl. Mayttz. förnyade förordning och påbudh hwarefter alle Sollicitanter sig hörsamligen rätta skola

Original side 217 b:

- för än dhe understå sig hos Kongl. Maytt. någon ansökning giöra gifwen Stockholm i RådCammaren den 3 Octobr. Anno 1723.
2. Kongl. Mayttz. Nådige Förordning angående Perlefiskeriierne gifwen den 20 Septembr. 1723.
  3. Kongl. Mayttz. förnyade Stadga och Förordning angående tienstfolck och legohion den 6 August 1723.
  4. Kongl. Maytt. Barnemordz Placat af den 15 Nov. 1684.
  5. Kongl. Håff Rättens Notification til alla domstolar af den 24 Octobr. 1698 at dubbelt hoor skall med lifzstraff ansees.
  6. Kongl. Rättens Notification at dhe som bedrifwa hoor uti första Swågerskapz graden skola afstraffas til lifwet den 12 Octobr. 1699.
  7. Kongl. Mayttz. förbudh om Oliud och förargelser i Kyrckian af den 22 Decembr. 1686.
  8. Kongl. Mayttz. Stadga om Eder och Sabbatzbrått den 7 Octobr. 1687.
  9. Kongl. Håff Rättens Universale daterat den 20 february 1724, angående med hwad straff dhe arfwingar böra ansees som undandölja något af Sterbhusetz qwarlätenskap.
  10. Kongl. Håff Rättens Nåd-Gunstige befallning den 23 Octobr. 1724, om spåtrumornes borttagande.

-
11. Åtskillige §.§. af Kongl. Mayttz. Nådige Resolution och förklaring öfwer samtelige Allmogens Allmänne besvär gifwen den 25 May 1720 i synnerhet §. 42 om Altare Matens frambärande.
  12. Åtskillige §.§. af Kongl. Mayttz. Nya Rättegångz

Original side 218 a:

Ordning den

4 July 1695.

13. Sedan företolckades Allmogen Kongl. Mayttz. Nådige Resolution den 20 Novembr. 1723 samt det respective Landzhöfdinge Embet- ez der å grundade antydande af den 28 Decembr. 1726 så wähl som Vener. Consistorii skrifwelse af den 16 Decembr. samma åhr, angående en Collect af samtelige Lappländerne som böranwänd- as til Arieplougz Kyrkiotakz reparation, hwar til dhe förman- tes rundeligen at sammanskiuta och således betyga desNyt för Gudz huus.

2.

Sedan kungiordes och upropades dhe stämningar som woro angifne och efterfrågades om parterne sig insummit. Hwarpå Krono Befall- ningzmannen för Allmogen till kiänna gest, det han til hemmande af Bränwins Månglerii och supande, såsom mehra dylckt stridande förfarande emot Kongl. den 3 Octobr. 1723 utfärdade förordningz §. 2. under Marcknadztiden, til upsyning man antagit för af- skiedade Chergeanten Johan Brun hwilket jämwähl sedan samtele. närwarande af Borgerskapet förständigades.

3.

Såssom den kiöpeskrift hwilken Nybyggaren Henrik Henriksson ingåt med dess Broder Karl Henriksson i Keinosuando om Mo?rajerfwi hem- manskap och Nybygge är ord ifrån ord med första Uppbud och In- techningen den Höga Kongl. Häff Rätten, i underdån-Ödmiukheet tilhanda försänd den 24 Aprill innewarande åhr.

Fördenskull warder den samma nu här af Protocollet sluten ifölge af Högbende. Kongl. Rättens utfärdade Universale af den 12

Original side 218 b:

Novembr. åhr 1712, hwilket nu uttrycke. här infört warder.

4.

Sammalunda är Ransakningen öfwer Lappländaren Nils Jonsson Keiras oanständiga samma lefnad med dess hustru Karin Jonsdotter, hwar till Borgaren Stefan Flygare med Bonden Mads Henriksson ifrån Öf-

---

wer Torneå Sochen jämwahl concurrerat, redan af den 8 Juny innevarande år till den Högle. Kongl. Håff Rätten i underdån-Ödmiukhet försänd.

Fördenskull blifwer nu den samma här uhr Protocollet sluten för samma orsak skull, hwilket här igenom uttrycke. antecknat warder.

5.

Widare som Ransakningen öfwer dett angifne tiufwemålet emillan Bröderne Olof Larsson Lalla och Per Larsson dito, samt Nämbedemannen Hans Andersson Hanas med hwad mehra som der till hörer, är till den Höga Kongl. Håff Rätten underdån-Ödmiukele. försänd den 8 July innewarande år.

Ty blifwer och nu den samma uhr Protocollet lemnader, som annoteres i anledning af Högbemte. Kongl. Rättens Communicerade förordning af den 12 Novembr. 1712.

6.

Uthi saken som förledne år af Lappmannen Amund Niukack blef angifwen det Jakob Rasmusson med Olof Amundsson jemte Thomas Olsson Seipi skola olåfligen slachtat för honom 4 Renlif, Nemble. 2ne Lass och 2ne Kiöhr Rehnar wärderade efter förledne års Protocols innehåll

Original side 219 a:

til 40 dlr. Kmt. tilsammans, hwarföre dhe twenne förenämbe plichtat wid samma ting, men denne sista Thomas Nemble. war då fråwarande, hwilken nu blef förestälter och tilfrågades i förstonne, hwarföre han sig wid förledne års Ting absenterade, sedan i laga tidh stämningen blifwit honom af Länsman Per Pocka tilställder, hwar emot Thomas Olsson Seipi ingen laga ursächt framdraga kunde;

Ty belades och han med 1 dlr. Smtz. Saköron tilfölje af processordningen de Anno 1695. §.2. så wida han tilstår dess wårdzlösheit och försummelsse, jemte det han warit i rätten tidh instämder af Länsman till förledne Års Ting.

Ytterligare blef undersökt hwarföre han olåfligen slachtat och sig til nytta anwänt Lappmannen Amund Niukakz Rehnar med dhe här ofwanföre nämbe Personer? swarade at berörde dess Cammerater låckat honom der till, tilspordes huru många Renar han warit delachtio uti med dhe andra? swarade 4 stk. hwar hoos han bekiände det skall han wäl wettat at Amund Niukack warit ägare af dem, widare efterfrågades om han tilförne för slik misshandell blifwit för Rätta stäld och Tingzförder, som ingen berättta wiste, mindre

---

hade man någon efterrättelsse der om af Protocollen.

Fördenskull Sententierades, at såsom han tilstår denne sin Synd och missgiärning, och dhe för Amund Niukack bortstulne Renar blifwit wärderade til 40 dlr. Kmt., dömes Thomas Olsson Seipi såsom första gången i följa af Kongl. Mayttz. straffordning de Anno 1653 den 18 May § 3, at böta 3 gånger så mycket som tiufnaden är wärderader före Nemble. 40 dlr. Smt. och stände der hoos en Söndag uppenbara Kyrckioplicht innan som han absolveras

Original side 219 b:

Resolution på Prästerskapetz besvär 1697 § 8, hwarpå Thomas Olsson Seipi plichtade med kroppen för Böterne och remitterades sedan till Venerand. Minister. at den ådömde Kyrckioplichten jämwahl Ofördröyeligen undergå.

7.

Upsyningzmannen Johan Bruun förestälte Lappländaren Amund Larsson Kurani ifrån Luhleå Lappmarck och Caitoma by för det at han efter utlyst Ting och Marcknad är befunnen wara drucken och med bränwin öfwerplösad emot Kongl. Mayttz. förbud och der om utgångne förordning af den 3 Octobr. 1723 § 2, anhållandes fördy at berörde Lappman måtte derföre lagligen ansedder blifwa.

Amund Larsson Kurani androg till sin ursächt uppå förestälning här af, det wore han en främlinger uppå denne orten och wiste fördenskull intet at hafwa sig på något sätt här igenom förbrutit, emedan som Borgerskapet skola spänderat bränwin på honom då han uti deras stuga inkommit, doch berättar han sig intet kiänna dhem; hwarföre Tolfmännerne Johan Henriksson med Nils Mikkelsson Nya blefwo af Rätten beordrade at wara honom följachtige til den Borgarestugan, hwarest han förmenar sig fått bränwin, Efter en stund kommo dhe tilbakars jemte Handelsman Samuel Steen, hwars stuga Lappmannen Kurani upwiist, men nu för Rätten påstodh Kurani det han intet igenkiände honom, såsom och Steen aldeles nekade sig hafwa gifwit denne något bränwin, så mycket mindre som wore han honom hel fremmande.

Original side 220 a:

Amund Larsson Kurani tilspordes hwad för Cammerater han med sig hade? swarade Olof Henriksson Nyman och Nilsson Nicki hwilka ser-skilt Examinerades och enhälligt påstodo at dhe aldrig sett honom i någon Borgarestugu mindre warit i något sådant Lag med honom, hwilket dhe tilbudo Edele. bestyrckia om sådant tillåtas skulle. Kurani tilfrågades vidare om han icke hört i Luhleå Lappmarck och wid dess Marcknadzplatz, at alt dryck och skiänckerii wore strängeligen förbudit? swarade Ney.

Uppsyningsmannen frågades hwarest han träffat honom drucken, samt hwilka warit i sällskap med honom? Johan Bruun swarade at han råkat at honom på gatan, och kunde intet kiänna hans Cammerater som weko utaf vägen för honom, eljest sade han sig intet mehra här wid hafwa at påminna.

Fördenskull lades saken til närmare öfwerwägande, och ehuruwähl denne Amund Larsson Kurani sielf bekiänner at han fått Bränwin af en Borgare som han dock icke Kiänner emedan han ingen handell skall drifwit utan som en främmande besökt denne Marknadzplatzen, betygandes sig aldrig hafwa hört något Kongeligit förbod här om, som den wahran under Marcknadztiiden aldeles afskaffar, som honom äfwen til ursächt intet synes wara giltigt. Likwähl som han icke är worden anträffad hoos någon Borgare i sliik hantering, eller af några andra Omständigheter och Sällskap öfwerlygd uppå sliik wahra begifwen warit.

Ty pröfwa Nämndemännen honom såsom en fremmande

Original side 220 b:

och ifrån annan Marcknadzplatz hemma Lappländare böra niuta Nåden för Rätten, och i anseende der till at han icke gitter framtee borgaren som honom plägat, för denna gången slippa med 6 dlr. Koppmt. som han sielfwer til Kyrckian och dhe fattiga erbiuder, hwar till och Tingz Rätten för denna gången i anseende till sådanne omständigheter samtyckte, blifwandes han sålunda för alt vidare till tahl i detta målet förskonter, doch så att han bör giöra sin fliit och up-täcka den af Borgerskapet som honom bränwin skiänckt eller gifwit hafwer, twärt Emot åberopade Kongl. Mayttz. stränga Placat och förbudh.

8.

Sammalunda blef Lappländaren Jon Nilsson Nicki förestäld och anklagad af uppsyningsmannen Johan Bruun för det han anträffat honom drucken hoos Borgaren Erik Davidsson, ehuruwähl han intet sett honom hafwa der något bränwin för händer, Skolandes berörde Jon Nicki suttit på golfwet och som Brun hälsat, skall han frågat honom hwad han wore för en Karl, då Brun skall sagt det han wore uppsyningsman öfwer bränwins supande och eljest Fogdens skrifware, hwar til Jon Nilsson Nicki skall swarat iag ästimerar Eder intet, begiärandes fördenskull det måtte han derföre Lagligen blifwa ansedder både uti det ena som andra måhlet.

Lappländaren Jon Nilsson Nicki hade emot det senare intet at förebära utan bad Johan Brun om förlåtelsse, det han intet mehra eller bättre kunde förstå uti sin yrsla, än at han sålunda honom swarade som anført är. Men angående det sednare så tilstår

Original side 221 a:

och
bekiänner han sig hafwa druckit En kanna Öhl hos Borgaren Stefan Flygare Rådman Nils Beckz Kiöpman tilliika med tolfmannen Jon Labba, Erik Rasmusson och Amund Andersson Pilto ifrån Enotechis, skolandes denne sista kiöpt det samma, hwilka samtelige förekallades andragande Flygaren det han uti olåflig tidh aldrig skall afstått något Öhl elr. Bränwin til någon, begiärandes fördy det måtte desse förenämde härutinnan blifwa Edeligen afhörde, hwar till Jon Nilsson Nicki äfwen samtycka mände, och fördy sedan Tolfman Jon Labba med Erik Rasmusson den wanliga Eden Ojäfacheligen aflagt, blefwo dhe särskilt Examinerade först Jon Labba som androg at Amund Andersson Pilto kiöpt en kanna Öhl af Stefan Flygare i går Morgons för Tingzpredikan, om sålunda för än något Ting och Marcknad begyntz, hwilken Öhlkanna dhe allesammans tilhopa utdruckit, så at omtrent et half stoop kommit uppå hwardera, och sedermera skall han intet warit uti något drickes lag med denne Jon Nilsson Nicki hela dagen, ey heller sätt hwarest han blifwit plägader, hwar med han tog afträde.

Erik Rasmusson förekallades, hwilken uppå sin Edh uti parternes närwaro androg sammalunda Nemble. at berörde Amund kiöpt Ölet af Flygaren för Kyrck och Marcknadz tiden i går, hwilket Öhl han tilliika med Amund, Tolfman Labba och Jon Nicki utdruckit, kunnandes han intet förmärcka at det skall giort honom drucken emedan som det intet luppit så mycket på hwardera, så framt han eljest intet fått mehra den dagen som han likwähl intet skall sett, det undersöctes hwad tiidh som

Original side 221 b:

Upsyningzmannen omträffat honom drucken, och blef säkerligen intygat at det war långt efter som Ting och Marcknadh blifwit utlyst, och ehuruwähl Tingz Rätten gjorde sin Högsta flit att förmå Jon Nilsson Nicki til bekiännelse af hwilken han samma dag mera blifwit plägad och fägnader, så stod der wid intet at uträtta, emedan han enständigt påstodh som skulle han intet mera smakat hela går dagen utan Öhlet som han för Prädikan och Marcknaden fått hoos ofta berörde Flygare;

Ty som ingen hade mera här med at påminna lades saken til Tolfmännernes ompröfwande, som intet kunna förstå det skall han blifwit och så länge gått drucken af Ölet som Amund Pilto kiöpt af Flygaren för marcknaden, såframt han icke sedermera skaffat sig annorstädes någon tilökning, ehuruwähl han det intet will bekiänna, och fördenskull Resolverades hwad Borgaren Stefan Flygare angår, det blifwer han för vidare tiltahl uti detta måhlet frikiänd, så wida han emot Kongl. Mayttz. förordning 2 § de Ao. 1723 den 3 Octobr. och Högwälborne Hr. Baron och Landzhöfdingens utfärdade samt der å sig grundade publication om Öhl och wins skiänck- och tappande af den 13 Novembr. 1724, sig icke befinnes

hafwa förbrutit.

Men Jon Nilsson Nicki som öfwertyges hafwa gått drucken sedan och efter Ting och Marcknad blifwit utlyst, kunnandes intet förmås til bekiännelse, hwilken som honom beskiänckt, så emedan et sådant förfarande är aldeles stridande emot Kongl. Mayttz. Placat och omrörde förbudh, blifwer Jon Nilsson Nicki dömbder till 5 dlr. Smtz. plicht och sådant

Original side 222 a:

i anledning af Kongl. Mayttz. Stadga om Eder och Sabbatzbrått som til halfparten mindre straff Kiöparen än säljaren belägger, Men i brist af penningar och så framt han icke orckar botum sitte 2 dagar å slag i stocken och sådant i anledning af den 3 § i Kongl. Mayttz. stadga om Eder och Sabbatzbrått den 17 Octobr. 1687, hwilket parterne antydt blef.

9.

Qwinnos Personen Karin Johansdotter Suup ogift om sina 30 åhr, ty Kyrckioherden berättar at för honom skall ingen Christningzbook warit, blef af Kyrckioherden angifwen at hafwa aflat barn i Lönskoläge, hwilken blef förestäld och bekiände at hon förledne åhr 1726 den 4 January skall fött en dotter som den 4 February blifwit nödöpt men den 14 dito confirmerat af Bruckzprädikanten hr. Olof Brunnus wid namn Karin, uti Masugnen som ännu lefwer, angifwandes der hoos Karl Henriksson ifrån Keinosuando wara dess Lägersman som skall sig tildragit wid Torneå fors uti Frans Persson Servios stugu 1725 om winteren något efter Påska eller 2ne wilkor efter wårfrudagen som gör 39 wickor ifrån Lägersmåls tiden och til barnetz födelssse, hwarest hon om natten med en stor hop folck legat på golfwet, namn gifwandes Olof Larsson ifrån Kock Soando, Morten Mortensson ifrån Wittangi, Hans Olsson ifrån Ladwika, Karl Henriksson ifrån Keinosuando med åtskillige andra giästabudzfolck som warit församblade til Lars Persson Servios bröllop hwilken tagit Anders Larssons dotter ifrån Jonusuando, skolandes Henrik Heionens hustru ifrån Terende Ingrid Andersdotter legat i den ena sängen, men wärden Frans

Original side 222 b:

Serwio med hustrun på golfwet uth för ugnen, och i den andra sängen Erik Pettersson med hustrun Anna Fransdotter, näst intill henne på golfwet berättar hon samma natt uppå den ena sidan hafwa legat Per Jönssons änckia ifrån Taborsbärg wid namn Britha Pålsdotter, och på den andra sidan Karl Henriksson ifrån Keinosuando, Olof Larsson ifrån Koksoando och Morten Mortensson ifrån Wittangi.

Karin Johansdotter tilspordes hurulunda hon kunde förstå at Karl

warit dess lägersman? swarade så wida han legat mig näst in till lärer han wara barnfadren och ehuruwähl hon warit drucken när hon insomnade så berättar hon sig doch upwaknat när hon förmärckte honom hålla på rifwa Lårfodren af benen på sig då han och gierningen der på fullbordade, men aldrig skall hon talat med honom ey heller sett honom ifrån den tiiden för än nu, icke heller skall Karl gifwit henne någon ting för omaket, mindre henne förr eller sedan mera besufwit.

Karl Henriksson som alt detta åhörde sade sig alldeles wara oskyldig här till, ändoch han tilstår sig wid samma brölloptiidh hafwa warit uti Torneå fors och Frans Perssons stugu, men intet stort om natten legat eller hwila kunnat, så wida han warit mycket drucken utan wanckat ut och in och med Frans Perssons hustru Anna Olofsdotter wacktade at Frans intet slapp til brodren Lars Persson Servio at dricka mera, efter som han äfwen warit wäl plägader, dess utom säger Karl sig intet wettat en gång om denne Karin Johansdotter warit der, påstår fördenskull at hon måtte lagligen plichta för et sådant groft tilmähle.

Original side 223 a:

Karin Johansdotter tilspordes huru, och utaf hwad tilfälle hon kommit til giästabodet wid Torneå Fors den gången? swarade sig följt med sin husbonde Morten Mortensson ifrån Wittangi, hwilken warit dit Kallader, och sålunda sytt dess Renar hafwandes hon Karin med Morten dagen för bröllopsz dagen rest ifrån Koksoando uti et följe med husbonden dersammastädes Olof Larsson och Henrik Henriksson ifrån Wittangi, hwilka närwarande sådant bekiände och tilstodo.

Hustru Britha Pålsdotter ifrån Taborsbärg som war angifwen at hafwa legat denne Karin Johansdotter närmast hos Frans Servio, då hon berättar sig blifwit hafwande förestältes, och som hon för et habilt witne i denne saken erkiänd blef. Ty tog Rätten den wanliga Wittnes Eden af henne, hwarpå hon serskilt anförde uti parternes närwaro, at hon kommit med denne Karin ifrån Jonussuando by och giästabodz gården til Torneå Fors uti et följe då man förde Bruden til Inspectorens stuga dersammastädes, hwilken hon jemte flera andra gjorde följe till stugu dören, gåendes sedan med Karin i Frans Persson Serwios stugu, hwarest mycket Giästabodz folck äfwen församblade warit, då hon så wida det nog war lidit på aftonen strax lagt sig på gålfwet med oftaberörde Karin för sig sielfwa, efter som hon med Karin kommit sist in, och Karl Henriksson med dhe öfriga giästerne och manfolcken redan legat på gålfwet för sig. Och som hustru Britha berättar sig med sin Cammerat hafwa lagt sig för sig sielfwa, så skall det warit et godt rum emillan dem och manfolcken, efter som denne hustru Britha skall legat strax nedför sängestolpen, sedan Karin Johansdotter, Men ett stycke ifrån på gålfwet låg Karl med Koksoando Olof, Wittangi Morten och Hen-

---

Original side 223 b:

rik alla uti sina Kläder som dhe gingo och stodo om dagen både Man och qwinfolck.

Eljest berättar hustru Britha det hon med denne Karin lagt händerna under hwar andras hufwuden och der på skola dhe begge somnat in. Mera wet hon intet säya, ey heller har hon kunnat förmärcka at Karin rörtz om natten, mindre at någon skall Omakat henne, icke heller skall Karin om Morgonen något sagt eller uppenbarat för henne denne saak angående.

Hustru Britha betygar och aldrig hafwa hört eller wettat här af någon ting, för än hon hörde talas at denne Karin warit hafwande, skall ey heller ifrån den tiden sett denne Karin för än nu, mindre har hon kunnat något förstå om Lägersmannen, för än hon i förledne höstars förmärckte i bruket talas at Karin Johansdotter skulle skylla på Karl Henriksson som wore han barnefadren, hwilka Personer som mera skola legat på golfwet och i stugan hoos Frans Persson Servio berättar hon sig intet minnas, intet heller säger hon sig kiänna dhem.

Till at bekomma närmare underrättelsse i denne saken blefwo Frans Persson Servio, Olof Larsson i Koksoando, Heinsonens hustru Ingrid Andersdotter och Hans Olsson ifrån Lådwicka alle Edeligen afhörde utan jäst, hwarpå dhe särskilt Examinrades och 1. Frans Persson Servio ifrån Torneå fors som androg at han warit på förenämde sin broders bröllop uti Jonuswando by 2ne wickor efter Påskahelgen 1725 hwarifrån han kommit hem uti sin stuga wälplägader så at han intet just kan erhindra sig om all ting eller huru dess giäster legat, emedan som öfwer 20 Personer

Original side 224 a:

skola warit der inne, doch tyckes han minnas at Heinsonens hustru skall legat i sängen, Frans sielf med sin hustru Anna Olofsdotter skola legat på gålfwet och sedan Philpus Eriksson tolfman ifrån Lådwicka, Hans Olsson ibidem med hustrun Karin Olsdotter, Olof Larsson Koksoa och Karl Henriksson sedan näst Karl skal Karin Johansdotter legat, doch så att något rum warit dem emillan alla med sina fulla Kläder, och mera här om at säya berättar han sig hwarken hört eller sett den natten, ey heller skall dess hustru som nu frånwarande är sett eller hört någon ting, som kunnat gifwa anledning at troo slika gierningar warit för händer, sedan som Elden blifwit utslächter, doch skall Franses hustru sagt för honom att Karin Johansdotter sedan hon sluppit sin börda, bekiänt at Karl Henriksson warit barnfadren, men aldrig tilförne, och mera säger han sig intet hafwa i denne saak at anföra.

Karin Johansdotter tilstodh det åtskillige, såsom denne Franses hustru med Smeden Olof Larssons hustru Britha Persdotter warit

ihopa med henne medan hon gåt hafwande om barnefadren at få wetta honom, men hon skall intet welat uppenbara den samma för än efteråth efter som hon befruchtat det skulle han på annor händelsse hafwa rymt öfwer til Norje. Tilspordes hwem som warit närwarande när hon fått barnet? swarade ingen, men strax det warit bestält skall kommit til henne Margretha Andersdotter Maherra, som nu icke närwarande ähr, jemte Mortens änkia Gjertrud Olofsdotter ifrån Masugnen, för hwilka hon

Original side 224 b:

berättar sig skola sagt at Karl Henriksson wore barnfadren.

2. Förekallades Olof Larsson ifrån Kokuando med förmaning at på dess aflagde witnes Edh sanningen om denne saken berätta, och fördy sålunda anförde, at tvenne wickor efter påska 1725 skall han legat i Franses stuga wid Torneå Fors, utaf det tilfället at han warit til samma giästabodh som af dhe andra berört är, tillsammans med Wittangi Morten i så måtto, at Olof Larsson skall legat näst in wid bordet, Morten Mortensson sedan, men hwem som legat der näst säger han sig intet minnas efter som stugan warit fuller med folck, ey heller skal han minnas om denne Karin legat der inne, Men Karl skall han sett ligga på golfwet i stugan, men intet kunnat förmärckia hwem som legat honom närmast innan som folcket upstodo om Morgonen, doch skall han intet hört om natten någon Owanlig ståt utan hwilat sött och roligt til Morgonen, och mehra sade han sig intet wetta i denna saken utan tog afträde.

3. Sedan förekallades Heionens hustru ifrån Terende By och Öfwer Torneå Sockn Ingrid Andersdotter som efter giord förmaning at säya sanningen följande anförde at tvenne wickor efter Påskahelgen 1725 skall hon warit på Lars Persson Servios bröllop och med andra giäster om aftonen tagit huus hos Frans Persson Servio i Torneå Fors i så måtto at hon lagt sig ensammer i sängen, och dhe andra giästerna efter hwarandra på golfwet sent om aftonen, så at hon intet kunnat gifwa achtning ey heller sig erhindra weet huru dhe legat, så at hon intet förståt om Karin Johansdotter der legat för än Morgonen der efter, och sammalunda med Karl Henriksson, icke heller skall

Original side 225 a:

hon förståt om natten något serdeles ståt eller buller warit, som kunnat gifwa henne anledning at täncka det sådanne otillbörligheter warit för händer, hwarföre hon ingen ting säger sig hafwa i denne saken at säya utan tog afträde.

4. Här uppå förestältes ifrån Lådwicka Hans Olsson widh namn och förehöltz noga at berätta uti denne saken hwadh han sielf hört, sett eller annorlunda förmärckt hafwer då han sade sig intet minnas at Karl Henriksson skall legat en gång när in til denne Karin

Suup, men wähl på golfwet tilhopa med dhe här ofwanföre nämde Manfolcken, utan skall oftaberörde Karin med sin Cammerat Britha Pålsdotter legat för sig sielfwa wid sängföttren der som Heino-nens hustru låg, et stycke ifrån dhe andra hafwandes han med dess hustru Karin Olofsdotter som icke är närwarande, eljest intet hört eller kunnat förmärcka något om natten af sådanne olåfliga gierningar på et eller annat sätt. Men som iag skall säya hwad iag weet sade Hans Olsson, så är det wist at iag hört et tahl, men kan intet minnas utaf hwem som skulle Morten Mortenssons stiuf Sohn i Wittangi Olof Olsson wid namn, en ogift dräng wara Karins Lägersman, och mehra sade han sig intet hafwa i denne saken at berätta utan afträdde.

Rätten undersöchte om någon annan skall hört sådant tahl, hwar på Tolfman Erik Jönsson Stålnacka upsteg andragandes, det skall han hört 1725 om sommaren då han en gång kommit till Wittangi gård at Morten med hustrun Anna Olofsdotter skola i förstonne welat taga henne Nemble. Karin Suup till Sonahustru, då denne jämwähl skall yttrat sig säyandes, får

Original side 225 b:

iag icke honom så wet iag wähl någon annan at namngifwa.

Karin Suup tilstod och bekiände at Matmodren Anna Olofsdotter giort Leek af henne och gässen Olof så wida at hon skulle blifwa dess Sonahustru emedan han wore för ung, doch förmente Tolfman Mons Mortensson det skulle han fyllt sina 18 åhr och fördy intet så barnslig mehra som Karin synes wilja påstå.

Sedermehra företrädde Kyrkiowärden Olof Kemileinen betygandes at Karin skall bekiänt för Kyrkioherden och honom medan hon gåt hafwande 1725 helgamässtiden det wore drängen Olof Olsson ifrån Wittangi barnefadren, hwar till Kånan icke neka kunde utan mände tilstå sin en gång gjorde bekiännelse, föreborandes der hoos at Karl Henriksson skall henne sådant råd ingifwit, då han mände henne besåfwa uti Frans Servios stugu. Men som denne utsagu icke stämmer öfwerens med Karins förra giorda berättelse, at hon aldrig sett Karl Henriksson sedan han gjorde barnet för än nu, icke heller skall han då eller sedan talat med henne; Ty synes troligt den bekiännelssen wara san som hon giort för Prästen, och at hon legat tilsammans med Olof Olsson i Wittangi, hwilket hon och bejakade wähl kunna hända, då man intet har fulla Sängkläder med sig i Skogen, af hwilket tilfälle man wähl, som skall skiett ibland kan komma tillhopa, som hon och tilstår wara med denne Olof hänt, och att han en gång icke allenast legat tilsammans medh henne utan bekiänner der hoos at han fullkomlig gierning skall bedrifwit och så lunda wara rätta barnefadren, hwilket sig skall tildragit uti Renskogen 1725 efter Påskahelgen wid Wittangi och det litet för än hon reste med sin husbonde Morten til föromrörde giästabudh, hafwandes han Olof til-

Original side 226 a:

lika med henne och Pigan ifrån andra gården Kirstin Amundsdotter wachtat Renarne om Natten, då berörde Kirstin legat ensammer på ena sidan och Olof med Karin Suup tilhopa på den andra sidan om Eldstaden, men intet skall denne Olof gifwit henne någon ting, icke heller skall dem emillan warit något tahl öfwer denna saken, doch skall han warit twenne gånger den natten til wägz med henne, men intet förr eller sidan mehra, hwilket som Karin berättat för dess matmoder skal hon Mortens hustru Annikka Olsdotter ifrån Lainio gifwit henne det rådet at hon skulle bekiänna på en annan Oskyldig, och låfwat der hoos at sielf giöra Edh för berörde sin Sohn om så påfordras skulle.

Eljest 1726 Juhletiden då hon skulle bort och falla i barnsäng ty hos sig wille dhe intet hafwa henne, skall Morten Mortensson gifwit henne til Kopparberget en Kiör Rehn men sedan skall han strax tagit den samma af henne igen, och eljest wist sig emot henne så stränger att han med hustrun aldrig mehra welat weta af henne; Såsom och då dhe skickade henne ifrån sig aldrig gifwit henne någon ting utan med åtskillige hotelser skrämt henne, samt aldeles öfwertalat att hon skulle bekiänna på Karl Henriksson på sätt och wiis som hon nu giort. Men som Karin Suup nu mera intet kan taga öfwer sitt samwete sådan osanning; Ty giör hon honom Karl nu aldeles oskyldig, emedan berörde Wittangi folck skola giort henne tokuta. Barnet lefwer ännu Karin wid namn som tilförne i Protocollet är anført.

Karl Henriksson påstår Laga Reconvention både å denna och andra i detta målet. Fördenskull som en dhel af dhe Nämde Personer hoos Frans Persson Servio icke nu äro tillstädes såsom

Original side 226 b:

dess hustru Anna Olofsdotter ifrån Torneå Fors, lapqwinfolcket Margretha Andersdotter Maherra med Mortens äncka Gjertrud Olofsdotter ifrån Masugnen, hwilka sennare kommit til Karin strax hon fått barnet; och i synnerhet erfordras dhe personers närwaro som berörde Karin nu sedermehra angifwit Nemble. drängen Olof Olsson ifrån Wittangi, Morten Mortensson styffadren med hustrun Anna Olofsdotter ibidem så wähl som Henrik Henriksson ifrån Wittangi med dess piga Kirstin Amundsdotter som 1725 om winteren warit i dess tienst;

Ty nödgas Rätten med denne sakens sluteliga afgjörande låta bero till nästa Ting, hwarförinnan desse här ofwanföre påfordrade Personer samtelige inkallas böra, at jemte Karl Henriksson med Karin Johansdotter Suup öfwer detta målet tilbörligen Examineras och Höras.

10.

Sedan förekallades ogifta Qwinnos personen Margretha Andersdotter som aflat barn uti Lönskoläge, betygandes hafwa fått det samma en dag för Helgamässan eller den 31. Octobr. 1726 som skall wara döpt här af Kyrkioherden hr. Johan Tornberg nästframfarne 4de dag Juhl wid namn Sigrid och ännu lefwer, Skolandes Befallningz. Wälbde. Petter Pipping raide Sven Nils Andersson Pannack wid namn en ogifter Karl wara ägare der af med hwilken hon skall i 4 åhr warit tilsammans i tjänst och gått raid hoos en husbonde berörde Pipping hafwandes dhe begge förledne och winteren tilförne hela tiden uppå Lappmarckz resorne legat tilsammans efter som dhe allenast skola haft kläder till en säng, och skall

Original side 227 a:

intet kiänt sig wara hafwande för än nästframfarne Missommars tid, berörde Nils Andersson Pannack skal eljest altid Lofwat taga henne til hustru, men ingen ting skall han gifwit henne mera än et myssband som hon nu har på myssan då han 1725 om Winteren första gången belägrade henne wid Kattila taj På strax ofwanföre Caosari gård i Öfwer Torneå Sochn, hwilket band han sagt sig fått af Fogden efter Borgaren Henrik Core då war dess Kiöp Swän uppå Waringe resan. Sedan hon förmärckte sig hafwandes skall hon talat med berörde Nils Andersson här om, hwilken skall swarat det han intet ägde barnet. Drängen Nils Andersson Pannack efterspordes som icke befans wara tillstädes utan på dess wanliga Utzjocki och Waringe resa för Befallningz. Pipping.

Sedan continuerade Margretha Andersdotter at dhe sista gången warit tillsammans 1726 om våren liket ofwanföre Kiengis bruk i skogen, beropandes sig til wittnes hela Waringe raiden som skola sett dem på berörde resa uti twenne wintrar ligga tilsammans som Man och Hustru uti deras husbondes kläder, men dhe andra skola legat hwar för sig uti sina husbönders kläder namngifwandes Borgaren Anders Samuelssons raid, Anna Andersdotter, Rådman Abraham Hellanders raid Lars Andersson Pannack denne Nils Anderssons bror, Borgaren Wipos raid Elin Mikkel Snåls dotter, Borgaren Anders Lopokas raid Hans Nilsson wid namn.

Berörde Personer efterfrågades men befans ingen mera wara närwarande utan denna sista Hans Nilsson som på alfvarsamb föreställning anförde, det han i twenne wintrar å rad warit tilsammans på Waringe resan med Nils Andersson Pannack och denne Margretha Andersdotter

Original side 227 b:

då han förmärckt at dhe altid legat tilsammans som Man och hustru under enhanda sängkläder, doch skola dhe intet första

så ofta som den sennare elr. förledne wintras giort det, hwilket han säkert weet betyga efter som han tillika med Anders Samuels raid, Pigan Anna Andersdotter warit ihopa med dem begge åhren uti et Kåtalag tilsammans på mera nämbde Enare och Waringe resa; efter uträchningen skall Margretha blifwit hafwandes Påls eller Kyndersmässtiden på hwilken tidh 1726 hon berättar sig warit uti Utzjocki med berörde Pannack, som Hans Nilsson äfwen bestyrcker, hwarest han som eljest på resan alltid plögade umgiänge med henne så ofta tilfälle gafz, skolandes hon med ingen annan någonsin haft at beställa, såsom hon icke heller skall wara slächt med honom.

Rätten kunde här till för denne gången intet vidare giöra, utan har Margretha Andersdotter sig til nästa Ting at inställa, hwarförinnan jämbwähl berörde Nils Andersson Pannack skall inkallas med dhe här ofwan före namngifne Waringe raider Hans Nilsson, Elin Mikkel Snåls dotter, Lars Andersson Pannack och Anna Andersdotter om dhe påfordras skulle.

11.

Bonden Henrik Cårteniemi ifrån Öfwer Torneå Sochn och Pello by företrädde med Lappmannen Olof Turck uti deras instämbde saak, angående en Reen Koo elr. Waya som den förra skall sig tilhandlat af denne sednare för 4 åhr sedan eller 1723 om hwilken dhe och hit tils ståt uti twist om, Så anförde nu begge parterne sig wara här öfwer i så måtto förlickte, at Olof Turck gifwer Cårteniemi 4 Caroliner elr. 7 dlr. 16 öre Kmt. samt för Expenser och Stämningzpenningar 1 dlr. 4 öre hwilket gör en Summa af 8 dlr. 20 öre

Original side 228 a:

hwarföre som dhe sådan deras förlikning med handaband nu bestyrckte; Ty lät och Häradz Rätten der wid för blifwat som här med antechnat blifwer.

12.

Såsom Jon Nilsson Nicki icke til förmågo af Kongl. Maytz. processordning, gitter framtee laga förfall til ursächtande af dess uteblifwande och försummelsse wid upropen; Ty blifwer han och til följe af Högstbente. Kongl. Förordningz 2 § tydeliga innehåll, belagder med En dlr. Smtz. Saköron.

13.

Efter som Tolfman Mikkel Henriksson Mattis med Nils Andersson Pingi betyga det skola dhe nu aldeles wara förlickte öfwer den dem emillan upkomne twistigheet om en Rehn Oxe, för hwilken orsak

skull dhe kommit at ordkastast och tråta 1726 Mariä bebodelsse dag samt näst framfarne Första Juhledagz afton uti deras Kåta, hwar öfwer dhe nu betyga sitt stora missnöye med anhållan der hoos at slikt deras oförståndh icke måtte blifwa efter förtiensten beifrat, utfästades hwar för sig att gifwa till Gudz huus 9 mrkr. Koppmt. Så emedan wederbörande Kyrkioherde i församlingen intet pröfwade nödigt här wid något at påminna, Ty låter och Tingz Rätten saken der widh förblifwa, som här med inprotocollerat warder.

14.

Nybyggaren Olof Olsson ifrån Killinge Suando beswärade sig högeligen der öfwer at Lappländaren Henrik Larsson Pauka skall skiält och kallat honom Rentiuff,

Original side 228 b:

hafwandes han fuller tilbörligen låtit instämma honom igenom länsmannen Per Pocka nästförweckne Andersmässo tiidh uti Jonas Biörns närworu, hwilket och Pocka äfwen betygar då Henrik Larsson skall swarat det skulle komma; Men som Olof Olsson intet förnimmer honom wara tilstädes utan efter et rychte försport det skall Henrik hålla til wid Masugnen, så förbehåller han sig wederbörliga Expenser till 4 dlr. 22 öre Kmt. samt Ödmiukele. begiärar at Rätten wille foga den anstalt det måtte han sig till nästa Tingh tilbörligen infinna.

Emedlertid kan Rätten berörde Henrik Larsson Pauka nu icke med några böter för dess uteblifwande belägga, utan blifwer så wähl det ena som andra målet til nästa Rättegång uppskiutit, hwarför innan han igenom Crono Befallningzmannen lagligen inkallas skall.

15.

Anbelangande twistigheten som Handelsman Morten Brase ifrån Torneå Stadh uppå Borgaren Henrik Cores wägnar andragit emot Lappmannen Jon Nilsson Nortti om en förtenter Kopparkittell 12 dlr. Koppmt. wärd, hwilken Jon skall tagit på Kiöp af dess Piga Elin Amundsdotter förledne wåras; så anförde nu Morten Brase det wore han för den samma tilfullo betalter och förnögder; hwarföre lät och Tingz Rätten der wid förblifwa, och dhe sålunda uti detta målet åtskilde.

16.

Sedan förestälte Länsman Per Pocka följande Lappmän som berättat sig wara ifrån Norje hemma Nemble. Olof Larsson, Olof Persson, Jon Persson, Per Amundsson, Lars Persson, Lars Amundsson, Namn-

---

Original side 229 a:

gifwandes äfwen Mads Madsson som nu icke befinnes wara närwarande, begiärandes der hoos, at som alle desse nu i 4 års tid utan at hafwa Rättens elr. Crono Befallningzmännens tilstånd, suttit här inom fiällryggen uppå desse skattlappars Landh under Swergies Crono lydande, Siggewara allmoge icke till ringa beswär och olägenhet;

Ty anhåller Länsmannen det måtte dhe antingen blifwa tilhållne at afflytta eller och betala till Cronan Swergie wederbörlig skatt på samma sätt som dhe swänska lappar måste giöra, då dhe om Sommartiden resa och flytta till Wästersiöstranden.

Ofwannämbde Personer som woro närwarande tilstodo och bekiände at dhe suttit här in om Swergies gränser nu i 4 åhr, hwarföre dhe intet undandraga sig at betala till Kongl. Maytt. och Cronan Swergie skatt, det undersöktes af Nämnden med länsman Pocka och Kyrkioherden hr. Johan Tornberg hwad som försportz om deras fregd och allmänna lefwerne, då intygat blef att intet annat förnummitz än som ähra och godt;

Men til större säkerhet fan Rätten af nöden det borde hwar för sig Examineras och framte dess wittnes börd och qvittencer, då Olof Larsson intet Kunde upwisa elr. framte något bewis derpå at hafwa skattat i Norje, utan intygar Nils Persson Lamb såsom dess för tiden warande granne, at han ingen skatt skall der betala, Olof Persson upwiste wähl sitt qvittance för 10 åhr sedan Nemble. 1717, at hafwa betalt lappskat i Norje 1 pr. stöflor och 1 pr. skoor, af samma beskaffenhet woro Per Amundssons, Lars Perssons och Lars Amundssons qvittencer.

Jon Persson hade allenast af Norska Presten Jochum Leth wittnesbyrd det han med sitt huusfolck bewistat Gudztiensten i dess församling och Remitteras sedan i bästa mätton till sin Egen siäläsörjare.

Original side 229 b:

Fördenskull som alla ofwannämbde tilstå och bekiänna sig hafwa suttit och bodt ibland Siggewara allmoge nu i 4 åhr utan den ringaste skatt och Tunga, och berörde Bys allmoge synes till en stoor dhel wara förswagad, pröfwar Tingz Rätten skiäligt til vidare Högwälborne Hr. Baron och Landzhöfdingens förordnande, att Olof Larsson, Olof Persson, Jon Persson, Per Amundsson, Lars Persson och Lars Amundsson i anledning af Kongl. Mayttz. allernådigste Instruction, för Lappfougdarne § 5 hwar för sig drägeligen blifwa skattlagde, så framt berörde Siggewara by dem ännu tåla kan, och eljest intet något annat förhinder förspörjes.

17.

Såssom Hans Andersson Hanas mände under warande ransakning öfwer Nils Jonsson Keiras förfarande med dess hustru, så wähl som Borgaren Stefan Flygares betygande der widh jemte Bonden Mads Henriksson ifrån Pajala by och Öfwer Torneå Sohn, giöra in för Rätta uti druckenhet et märckeligit oliud, ty blifwer han i anledning af Lag och dett 43 cap. Tingmåla B. L.L. ansedder med twenne gånger 3 mrkr. Smtz. böter.

18.

Det hafwer Tolfmannen Olof Petainen ifrån Öfwer Torneå Sochn instämt Nämbdemannen Jon Henriksson Hänte för några skiälsord som skulle fallit uti Handelsman Johan Sigfridssons stuga öfwer en dersammastädes införd men sedermera bortkommen Renshuud, Men som berörde Jon Henriksson nekar att hafwa skylt Petainen för tiuff, såsom det och aldrig i så måtto är angifwit, utan som hwad i brådom skillnad kan wara hänt,

Original side 230 a:

förklarandes sig Jon Henriksson intet annat weta med Petainen än som ähra och godt, hwarföre och Petainen påstår sina stemningz penningar tilbakars.

Ty blef saken i så måtto dem emillan componerader och förlikt att dhe bestå halfparten der af hwardera, hwar wid och Tingz Rätten förblifwa lät som ad notam tagit blef.

19.

Här wid som Jon Amundsson Labba wille obedin giöra sig till Målsman uti annars saak, blef Häradz Rätten för anlåten at ansee honom med 3 mrkr. Smt. och sådant i anledning af det 19 cap. Konungz B. L.L.

20.

Lappmannen Per Nilsson Utza kiärar til Thomas Larsson Lalla för det at han skall tränga och oroa honom uppå dess tillståndiga skatteland och betesmarck Pednak kärre elr. Pennase Sero, hwilket han jemte 12 stk. andra skattlappar ifrån Sariwuoma skall wara berättigad till at bruka och nyttia, som dess för Häradz Rätten insinuerade skrift 1723 in Januario vidare betygar, uppå hwilken samma års Rättegång, rättwisligen blef resolverat at berörde Thomas Lalla med Anders Labba wid laga straff blefwo förbudne ingalunda åwercka denne Per Nilsson Utzas med dhe andre skattelapparnes rätta och tilståndiga skog och Skattelandh;

Ty anhåller Utza att Rätten så mycket billigare sådant egenwiltigt förfarande ifra Lärer, som Lalla aldeles intet hörsammat Lagen utan i så måtto sig utlåtitt Lort är du och Lort domb har du och; förutan det att Lalla

Original side 230 b:

skall slagit honom at han warit både blå och blodig, hwarföre Utza nu der hoos påstår tilbörliig Satisfaction.

Thomas Larsson Lalla swarade här till at han brukat samma landh som för detta want warit, hafwandes han intet wettat af något Tingz Rättz förbåd der å, hwarföre han och bekiänner sig i hastighet kommit at ulåta, som skulle Per Nilsson Utza hafwa et odugeligit bref, emedan han intet kunnat troo det skulle han et slikt hafwa utwärckat som nu förnimmes;

Men beträffande slagzmålet så inwände Lalla dett måtte Utza honom sådant med wittnen öfwerlyga, hwartil af Per Nilsson blefwo producerade Henrik Thomasson ifrån Sariwuoma samt Nils Amundsson Morten som ojäfachteligen särskilt uti parternes närwaro förhördes, berättandes Henrik Thomasson at för 3ne åhr sedan skall Sariwuoma Allmoge boflytt opføre til fiällen efter wanligheten om wahren, då Thomas Lalla kommit med sina hundar och Creatur uppå Per Nilsson Utzas land, hwilket som Utza skall förtrutit, frågade han honom, hwad har du at giöra på mit land, iag har Tingz Rättens förbudh der å, då Thomas Lalla med kiäppen som han hade i handen skall slagit Utza öfwer armarne och hufwudet, säyandes kom nu wii skola kiöra i kapp på detta fiället, och då wii således kapkiört til räfwagilren eller Nalapyty så skola wii återigen slås, och Lort är du och Lort domb har du och, hwar med han tog afträde.

Sedan förekallades Nils Amundsson Morten som anförde at han wäl intet sett när som Lalla slagit Per Nilsson, men strax han kom til honom så förmärckte han at Per Nilsson war blodig i ansigtet och

Original side 231 a:

dessutom stora blånader på armarne, då han och berättat för honom huru som Thomas Larsson Lalla sig betett, samt uti hwad ordeformer han sig utlåtitt, Nemble. som Henrik Thomasson här ofwanföre intygat hafwer.

Thomas Larsson hade med skiähl här emot intet at inwända, utan sedan som föregående ransakningh och parternas anbringande blifwit wederbörande föreläsit, stadnade Rätten i följande sluth. Emedan som Thomas Larsson Lalla befinnes hafwa slagit Per Nilsson Utza blånad och skieno, ty i anledning af det 10 cap. Såram. B. M.W. L.L. sakfälles han till 6 mrkr. Smt., och för det han

utan wederbörandes tilstånd samt emot Tingz Rättens förbud åwerc-
kat berörde Per Nilsson Utzas skatteländ Pednackerra och dessutom
fält Oanständiga ord både om Resolutionen som emot Per Nilsson
pröfwar Tingz Rätten för rättwist det bör Thomas Lalla erlægga 40
mrkr. Smt. och sådant tillfölje af det 28 cap. Konungz B. L.L.
hwilket parterne antyddes och dhe sålunda åtskilde.

21.

Emedan som Per Nilsson Utza wid 1725 års Rättegång blef pålagd at
återställa Olof Larsson Lalla et försålt wargskin eller så mycket
i penningar och dess värde som han bewisar sig derföre kunna haf-
wa bekommit vide at ur § 5 Ejusdem Prot. Och berörde Olof Lalla
samma åhr af honom tagit fult 18 dlr. Koppmt. derföre, efter han
då icke kunde skaffa strax skinnet tillstädes, hwilka Penningar
Utza Likwähl aldrig wid Wäster Siöhn skall fått;

Ty som Utza nu skall hafwa meromrörde wargskin tilstädes anhåller
han at Olof Lalla måtte tilhållas taga det samma

Original side 231 b:

igen och sålunda
återställa dhe här ofwanföre nämde Penningar som han tagit af
honom Per Nilsson. Olof Lalla fan sig här till icke obenägen al-
lenast han kunde afdraga sina skiälige expenser med tidspillan
och dylikt mera, hwilket Per Nilsson Utza likwähl icke wille godt
kiänna;

Ty blef Häradz Rätten förorsakat at lägga parterne emillan i så
måtto, det bör Olof Lalla sedan han nu undfått det omtwistade
wargskinnet återställa och betala till Per Nilsson Utza uti ett
för alt 9 dlr. 24 öre Kmt., men det öfriga som ähr 8 dlr. 8 öre
do. Mynt behåller Olof Lalla i afräckning på dess omkåstnad, tid-
spillan och Expenser som han här wid giöra kunnat, hwar med dhe
blifwa åtskilde.

22.

Sedan ransakades Uppbördz Längden Man ifrån Man, så wähl som hwad
till Arieploug Kyrkiotakz reparation kan blifwit Colligerat til
underdånigst följe af Kongl. Mayttz. allernådigste resolution den
20 Novembr. 1723, samt det Wähllåfle. Landzhögdinge Embetetz der
å sig grundade respective antydian af den 28 Decembr. 1726, och så
wida alt efter den af Befallningzmannen inlefwererade Specificat-
ionen befans riktigt, blef och sådant i anledning af förordning-
arne tilböriligen Verificerat Actum ut Supra.

Således uppå Juccasjerfwi Tingställe och Torneå Lappmarck sakerna
wara angifne, uptagne, ransakade, skiärskådade och afgiorde be-

tygar med Namn och Signete

På Häradz Rättens Wägnar

Carl Sadlin

Original side 232 a:

Anno 1727 den 26. 27. & 28 January höltz Ordinarie Ting och Rättegång med Allmogen af Torneå Lappmarck uppå Enoteckis Tingställe wanliga i narwaro af Befallningzman Wälbetde. Petter Pipping, Tingztolcken Mikkel Jönsson Stålnacka samt Edsworne Nämbedmän.

Jöns Mikkelsson Kyro
Mons Eriksson i Sondowara
Olof Persson Heika

Johan Johansson i Rounulla
Henrik Larsson Wassara ibidem
Anders Persson Jounus

1.

Sedan Rätten hade satt sig utlystes Ting och Tingzfrid efter wanligheten, hwar på för allmogen blef uppläsit och uttolkat dhe samma stycken och Kongl. Mayttz. förordningar som uti föregående Juccasjerfwi Rättens hålne Protocoll finnes Specificerade. Och beträffande en sambling för Arieplogz Kyrckia efter Höga Wederbörandes gottfinnande så förebar wähl Nembdemannen Mons Eriksson på Allmogens wagnar, att deras egen Kyrckia skulle rifwas omkull och förbättras, som icke utan bekåstnad för den torde aflöpa, doch wilja dhe giärna nu i detta fallet hörsamma Öfwerhetens påbud och befallning, samt efter lägenhet och wilkor sammanskiuta hwad dhe förmänder till;

Sedan blef allmogen antydt och förestält, att Chergean-

Original side 232 b:

ten Johan Brun wore af Befallningzm. Wälbde. Petter Pipping antagen Länsmännen och Skiutzrättarne til en hielp att hafwa upsicht på alt olåfligit Bränswins supande, hwar efter wederbörande kunna sig Rätta.

2.

Såsom Nybygaren Samuel Olsson Ristas Testamenterlige förordning emillan honom och dess Sohn Klemet, och huru mycket han skall hafwa at wänta efter fadrens dödh så wähl af den fasta som lösa Egendomen, är ord ifrån ord med första uppbudh och Intechningen, den Höga Kongl. Häff Rätten i underdån-Ödmiukheet tilhanda försänds den 24 April innewarande åhr.

Fördenskull warder den samma nu här af Protocollet sluten, i följe af Högbepte. Kongl. Rättens utfärdade Universale af den 12 Novembr. 1712, hwilket här uttryckeke. infört warder.

3.

Uti Saken emillan Nils Persson Pärffi, Tolfman Olof Persson Heikas måg och Länsman Per Larsson Guttorm angående en Rehn som Perffwis fader til honom lefwererat, så blefwo nu parterne förlikte i så måtto, at Länsman Per Larsson Guttorm lefwererar till Nils Perffi 4 lodh eller 8 dlr. Koppmt., hwarpå som dhe med handaband sådant in för Rätten confirmerade lät och Häradz Rätten der wid för blifwa, samt uppå begiäran parterne till rättelse samma förlikning i protocollet inflyta.

4.

Original side 233 a:

Emedan som Häradz Rätten pröfwar nödigt at wid alla förefallande arfskipten uti Rounulla By böra twenne af Rättens Ledamöter wara tilstädes för Egendomens redigare jänkande arfwingarne emillan, såsom och för det mehra som der widh i acht tagas bör;

Fördenskull som Tolfman Jon Johansson redan för detta af den 24 Januar. 1723 är worden befunnen tienlig för dess redelighet skull at sådanne arfskipten bewista, bör han altidh i förmågo af detta i händer hafwande Extract, jemte Nämndemannen Ärlig och beskiadelig Mons Eriksson sig uti Sterbhusen i Rounulla infinna, samt noga dess Embetes plicht i acht taga widh dhe Omyndigas handhafwande och all redighetz erhållande, och i följe af dess Edh sedermehra der öfwer in för Rätten wederbörlig efterrättelse Lemna, som till all nödig Wettenskap tiäna kan.

5.

Tolfman Anders Persson Jounus anförde, att förledne wåras skall drängen Olof Sicko anlät till dess Stabur då han warit på willrehns jacht i fiällen, hwarest han uti nödh och trång måhl stadd skall tagit till lifz uppehälle och maatz åtskillige persedlar bestående i en miölck wamb, 7 mrkr. Rehn Smör, 4 stk. bock kiött, 2 stk. feet korfwar, en Wayhuud, 2 mångfällar och en Ny wallmars tack, af hwilka han redan denne sista betalt och lofwar jämwähl alt det öfriga riktigt Clarera, som denne Sicko ey heller nekat till gierningen då tolfmannen kommit efter honom strax han förmärckte att

Original side 233 b:

folck warit til dess bodh och giort skada, hemstäl-
lande uti Häradz Rättens skiön huru detta målet anses skall,
emedan Jounus för sin person intet finner sig orsak at anklaga
honom.

Drängen Olof Sicko tilstodh detta och bekiände at han nödgades dessa saker angripa uti dess stora hungersnödh så wäl som at Salvera sitt lif ifrån Kiölden, emedan han intet annat såg sig för ögonen, än swälta och frysa ihiähl förledne wåras då han warit på will Rens jacht, ty hans Cammerater woro komne på andra sidan om fiällen och han sålunda intet kunde ertappa dem, hwilket dhe och besannade.

Anders Persson Jounus tilspordes, om han wore nögder med denne Sickos försäkring, det wille han betala desse förenämde Persedlar som blifwit förtärda och intet vidare straff påstå derföre? han swarade, Ja, efter som han wiste dess nödh, som han för honom bekiände strax Jounus honom anträffade;

Ty kan Rätten intet finna Olof Sicko wara saker till Tiuf elr. snatterii, så mycket mehra som han på undersökningh icke befinnes hafwa warit begifwen til sliik odygd, utan bör han ännu betala hwad som för Jounus restera kan, med alfwarsamb förmaningh der hoos at icke hädan efter något olåfle. sin nästa afhända, utan på sådanne och dylika händelsser altidh söka folck och till Byss om giörligt är. Hwarföre stadnades i följande Resolution.

Såsom Rätten befinner at unga Personen Olof Sicko warit i nödh och trångmåhl då han wistatz på fiällen förledne wåras å Willrens

Original side 234 a:

jacht, och sålunda tagit några matwaror af Nembdemannen Anders Persson Jounus Stabur sig till uppehälle, så wäl som en Walmars tack på sig klätt för den starcka kiölden skull, hwilket han och strax för ägaren uppenbarat så snart han med honom kommit til tals och lofwat betala som han och strax Wallmars tacken äganden godt giort, hwilket alt Jounus tilstår och bekiänner sant wara; at han och intet vidare straff å honom will påstå.

Fördensskull pröfwar Nämnden honom Olof Sicko wid sådanne omständigheter wara frii för alt tilltahl, hwilket Häradz Rätten Confirmerar i anledning af dom. Regl. 35 §, med alfwarsam åtwarning der hoos, att taga sig för slika egenwilligheter och der af timande irringar framdeles och hädan efter till wara.

6.

Uti arfskapen som Lappländaren Henrik Olsson Russ fordrar efter dess framledne Swärfader, utaf dess Swågrar Guttorm och Jon Loddais, hwarföre han och dem lagligen instämt, så företrädde parterne andragandes at dhe i så måtto blifwit förlikte, det Guttorm och Jon Loddais tilstålt och betalt dess Swåger Henrik Olsson Russ uti et för å berörde arf en Rickzdaler hwardera. Och som berörde Henrik betygar sig wara der med nögder, begiärandes med dhe öfriga at sådant måtte blifwa till protocols fört wederböran-

dom till framdeles efterrättelsse;

Ty har Rätten sådant intet förwägra kunnat, utan jämwahl följande här öfwer till bewis extraherat.

7.

Såssom Nils Olsson Lådwick igenom Peifwis dotter hustru

Original side 234 b:

Elin bewisar, at det nu i 4 år omtwistade Rostojerfwi Land med dess Swåger Jon Amundsson Labba ifrån Juccasjerfwi, skall warit Gl. Päifwi i lifztiden tillhörigt som samma Lodwick ärft, och skall ligga under Rounulla by, hwilket äfwen Lars Larsson Simma intyggar, hwarest Jakob Labba fått efter sin Swärfader Olof Pesk 12 stk. gildror allenast at ärfwa, hwilken och warit skattdragare under denne Enoteckis försambling.

Fördenskull som Jakob Labba försålt dess Swärfaders och honom på arff tilfallne Tolf gildror och flakar allenast till berörde Jon Labba, belägne på Rostojerfwi Land redan år 1722, profwar Rätten för rättwiist det bör mer omrörde Jon Labba samma sina gildror och Wåhnor nu owägerligen borttaga uti witnens närwaro, och tilfälla sin swåger Nils Olsson Lodwick med dess hustru som är Jöns Syster Margretha Amundsdotter samma Land Rostojerfwi oklandrat at hädan efter nyttia, bruka och behålla, så framt han icke will undergå det straff som Lag och förordningar innehålla.

8.

Upsyningzmannen Johan Brun upwiste en ny Tenbägare som han förste Marcknadzdagen skall blifwit föränlåten om aftonen at taga utaf Nybyggaren Henrik Henriksson Hätta uti Rådmanen Samuel Krookz Stuga här på platzen, enmedan som han förmärckte at Hätta söp bränwin der utur, begiärandes att som detta skall wara snörätt stridande emot Kongl. Mayttz. Placat om Lappländarnes underwisande i Christendomen, Rätten wille berörde Personer förekalla och derutinnan et lag och Kongl. förordningar likmätigt utslag meddhela.

Henrik Hätta tillstodh at han fått af Rådman Krook et skieblad bränwin uti samma bägare

Original side 235 a:

den första Marcknadzaftonen sedan det war ringt i wahl. Sammalunda mände berörde Rådman Krook widgå det han gifwit Hätta en suup när han omrörde tidh inkommit hoos honom

at giöra rächning förmenandes at som supen warit liten, det skal han i anseende der till, böra slippa något tiltahl derföre i synnerhet som denne Hätta icke heller skall wara någon Lappföding utan ifrån landet bördig, och har för det öfriga til sin ursächt intet något vidare at förebära.

Ty, såsom den 2 § uti Kongl. Maytz. omrörde förordning den 3 octobr. 1723 ingen sådan exception tillåter, utan fast mehra alfvarsammelingen och strängeligen alt följande, skiänkande och supande under Marcknadztiiden förbiuder alla Lappländare, warder Rådmannen ifrån Torneå stadh Wält. Samuel Krook skyldig förklarar att plichta sina 40 mrkr. Smt. för förbudzbrått, och Nybyggaren Hen-rik Hätta saker till 5 dlr. do. mynt, i anledning af Kongl. Mayttz. Stadga om Eder och Sabbatzbrått, som till halfparten mindre straff Kiöparen än Säljaren belägger, Men i brist af penningar och så framt han icke orckar botum sitte 2 dagar å slag i Stocken.

9.

Lars Andersson ifrån Rounulla anförde beswär öfwer Nils Nilsson Komas för skiälsord i så mätto, det skal han berychtat honom för tiufwerii, hwar å han til witnes beropar sig Länsman Per Larsson Guttorm med Lars Olsson Simma.

Nils Komas förklarade sig det han aldrig skall tillagt honom något sådant, utan som för honom en räf Sax bort kommit på det rummet han gildrat och ingen annan honom Witterligen skall rest der förbi, ty har han warit af den enfalliga tanckan som

Original side 235 b:

skulle

Lars Andersson haft kunskap der af, i synnerhet som Nils Komas skall kommit uti erfarenhet at Lars Andersson skall på Sahlu uplåtit et sådant räffjärn eller Sax wid Wästersiön till en wid namn Morten Häggelund junior, hwilket han och besichtigat men intet funnit wara sig tillhörigt.

Lars Andersson inwände at som detta Nils Komas förfarande skal äfwen förorsakat honom wanrychte wid Wästersiöstranden, är han blifwen föranlåten at hämta samma räfsax hit som han för en tiid sedan der försält, hwarföre ägaren berörde Häggelund efter nu af Lars Andersson framtedd skrifwelsse daterat den 26 Decembr. 1726 prätenderar Tre rickzdaler, emedan han uppå dhe conditioner jernet utlånt at i så mätto blifwa skades lös så wida på den orten för detta året, som dess ord lyda, skall wara godh tid på at bekomma räffwar, påstår fördenskul Lars Andersson at Nils Komas måtte för sådant wanrychte icke allenast blifwa lagligen ansedder, utan och betala dhe af Morten Häggelund junior prätenderade expenser. Nils Komas påstod ännu sit förriga, att han aldrig skall tillagt Lars Andersson något tiufwerii.

Fördenskull att bringa parterne till närmare erhindring i denne saken blefwo dhe å beropade wittnen förekallade, hwilka sedan dhe ojäfachteligen aflagt den wanliga Wittnes Eden serskilt Examinerades och först länsman Per Larsson Guttorm som androg det han intet warit der på landet hwarest räfsaxen skall kommit bort för Komas, doch för många åhr sedan som han kommit till Nils Komas by, som han icke heller minnas kan, skall Komas sig utlåtit, som wore

Original side 236 a:

hans räfsax bortkommen namngifwandes jämwähl dagen som han det samma saknat, Nemble. på hwilken Lars Andersson reste der förbi, med begiäran der hoos at länsman wid till fälle wille fråga honom der efter, som han och skall giort så snart han råkat Lars, säyandes om du har tagit räfsaxen så gif henne tilbakars, då Lars Andersson strax nekat at hafwa tagit den, men wähl tilstod han den nämbde dagen at hafwa rest förbi rummet der hon warit utlagd, då han warit tilwägz at leta sina Renar, hwar på Länsman tog afträde.

Lars Olsson Simma berättade uppå sin Edh, att förledne wintras 1726 marcknadztiden skall Nils Nilsson Komas inkommit uti Lars Anderssons Kåta, säyandes strax till Lars om du har tagit min räfsax, så gif mig henne tillbakars, hwar på Lars swarade, gif mig natteroo iag har intet tagit din räfsax, Eljest skall Lars Simma intet hört det han kallat honom tiuff mindre någon sådan ogiärning tillagt.

Lars Andersson förmenar at som Nils Komas så ofta frågat honom efter sitt järn, så lærer han wetta något oärligit med honom, så mycket mehra som han och det samma låtit afhämta i Norje hoos Häggelund och så fänge satt pant derföre, till dess han dett samma återstälte, hwilket Thomas bejakade doch wara skiedt för den orsaken efter som han sielf intet wist kiänt sitt egit, innan han fått wisa det samma åt husfolcket, hwarföre som dhe intet pröfwat det warit honom tillhörigt, skall han strax lefwererat det ägaren tilbakars; efter en reciprocerad stridigheet och i det Rätten skulle yttra sina tanckar häröfwer, påkallade Lars Andersson Skiutzzrättaren Anders Larsson Heina till Wittnes här utinnan

Original side 236 b:

hwilken för habilt wittne af bägge parterne antogz och som Eden med begg-es nöye blef hon om eftergifwen, androg han följande uti Edzstad, det Nils Komas 1726 marcknadztiden skall sagt för honom, at Lars Andersson skall stulit dess räfsax för några åhr sedan då han reste förbi rummet der han legat.

Beträffande Saxen som Lars nu upwiste och efter dess bärättelsse skall wara den samma som han till Morten Häggelund försålt, kien-des Nils Komas intet widh, och mera hade ingendera af parterne

wid sielfwa hufwudsaken at påminna, utan blef dem uppå sådanne omständigheter förlikning föreslagen till efter middagen, hwar til Lars icke wiste sig obenägen så wida Nils Komass sina ord återkallar, doch med det förord att han erlagger dhe 3 Rickzdaler som Bonden Häggelund fordrat i ställe för dess Järn som för honom skall wara borta.

Efter middagen blefwo parterne uppropade men kommo den dagen icke tillstädes; hwarföre som dhe wid infinnandet dagen efter intet någon laga ursächt för deras ute blifwande framtee kunde, blefwo Nils Komass och Lars Andersson till följe af Kongl. processordningens 2 § ansedde med 1 dlr. Smt. hwardera. Och beträffande hufwudsaken berättade dhe sig wara förlickte om men Expenserne war ännu dem emillan twistige.

Omsider påtog Nils Nilsson Komass sig att betala Morten Häggelund dhe åfordrade 3 Rickzdaler som Lars Andersson påstodh at strax måtte blifwa honom tilstälte, emedan som han är Morten Häggelund ansvarig både derföre så wähl som räfsaxen, hwar till Thomas äfwen begaf sig.

Fördenskull lät och Häradzrätten denne twistigheten här wid be-roo, som härmedelst

Original side 237 a:

uppå begiäran uti dess protocoll infattat blef, såframnt icke någon annan serdeles händelsse skulle sig till nästa Ting dem emillan yppas uti detta målet.

10.

Capellanen Wyrdige och Wällärde hr. Mikkel Wiikman androg huru såsom en Kiör Rehn förledne Sommars skall kommit bort för honom om 10 dlr. Koppmtz. wärde, nu som Lappmannen Per Jonsson Soro skall wid Wäster Siöhn hoos Bonden Mikkel Pellicka utropat Lappmannen Jon Amundsson Wolto för det at han skall slachtat prästens Rehn, ty påstår hr. Mikkel i anledning der af såssom och derföre at Jon tilförne för slik Misshandell skall wara illa noterad, dett måtte han tillika med Nils Kock som äfwen skall warit i sällskap med honom, samma Rehn återställa och betala.

Jon Wolto med Lappländaren Nils Kock nekade aldeles här till, påståendes dett måtte hr. Mikkel sådant dem öfwer bewisa, produce-randes han här på till Wittnes Nämbedemannen Mons Eriksson, hwilken efter ojäfachteligen aflagd witnes Edh berättade att strax efter förweckne Juhlehögtidh den 29 Decembr. 1726, skall Jon Amundsson med Mikkel Pellicka ifrån Norje anlant til dess huus, och som Jon gått in hwarest Mikkel Pellicka fick maat, skall berörde Pellicka sagt till honom, Jon betala bort Prästens Rehn som du har dräpitt hwilket är wist, då Mons Eriksson berättade sig

sagt till honom efter han dett åhörde, betala Jon bort prästens Rehn, hwar på Jon allenast frågatt är Nils Kock här, och der till swarade Pellicka intet, men Mons Eriksson skall inwänt intet weet iag warest han är, men det war braf att du intet dräpte mina Renar medh, då Jon Re-

Original side 237 b:

plicerade, det han kiände wähl dhem, hwilket och Jon Amundsson tilstodh sig hafwa sagt, och mera anförde Mons Eriksson sig intet hafwa i denne saken att berätta. Här till sade Jon Amundsson att Nils Kock skall funnit 2ne Renar som Mons Eriksson ägde men den 3die skall warit i byn tilförne som han intet kiände; Här till swarade Nils Kock intet;

Sedermera berättade Jon Persson Soro uti Edzstadh at wid Wäster Siön på et platz Muskowono wid namn, som war en godh betesmarck skall i förledne Sommars warit öfwer 100 Rehinar tilsammans och äfwen der ibland Nämbedemannen Mons Erikssons med en som hr. Mikkel ägde, strax wid denne platzen bodde Jon Amundsson Wolto med Nils Kock hela sommaren tilsammans som grannar, gåendes Prästens ena och Mons Erikssons Renar ihopa med deras, hwarest Per Jonsson Soro berättar äfwen dess Renar gått, efter som han bodde något der ofwanföre, och som han wähl kiände Prästens Rehn skall han strax saknat honom då han bortkom, men intet skall han sett at dhe, Wolto och Kock Nemble. slachtat honom, utan då han inkommit hos Norjes bonden Morten Hansson Häggelund, skall samma Man sagt för honom at Nils Kock sålt till honom twenne Renkroppar, hwilket skall warit i samma dagar som hr. Mikkels Rehn bortkommit, och mera säger han sig intet hafwa i denne saken at berätta.

Nils Kock tilstod det han sålt til Morten Häggelund 2ne Renkroppar, men förebär at den ena warit dess egen och den andra En Will Rens Kropp. Jon Amundsson swarade intet, Samuel Samuelsson aflade utan jäst den wanliga Wittnes Eden och derpå följande anförde. Att förledne höstars då han reste opp ifrån Wäster Siön skall han warit wid Kila-

Original side 238 a:

pjerfwi strandh, då Olof Amundsson Wolto skall sagt till sin broder Jon och Nils Kock, I slippa intet i åhr utan Tingzsaak, då Jon Amundsson skall swarat, förlikningen nöjas wii medh om wii få förlikas, och mera säger han sig intet wetta i denna saken. Nils Kock inwände det han för sin dhel skall swarat, den må förlikas som är skyldig.

Sedan påkallades Nils Olsson Sickos hustru Susanna Guttormsdotter som berättar sig sett förledne Olsmässtiden wid Myskowono at Nils Kock och Jon Amundsson kommit ifrån Skogen med en stor halftorr Renshuud och när dhe gingo dit skola dhe lidit 5 stk. med sig, men 2ne Renar förde dhe allenast tilbakars, af hwilka den ena warit

Mons Eriksson och den andra Nils Kock tillhörig, om nu prästens Rehn varit ibland dhe Renar som blefwo af dem förde til skogz kan hon intet wetta, doch skall hon något der efter hört talas som skulle hr. Mikkels Rehn wara borta, widare på beropades Hans Johansson och Lars Larsson hwilka som dhe icke woro tilstädes, och det pröfwades nödigt att dhe afhörde wittnen borde confronteras, efter som Jon Wolto med Nils Kock enständigt neka;

Ty som Rätten ännu icke kan sluteligen afgiöra denne saken, blef den samma till nästa Ting uppskiuten och alla wederbörande tilsagde at sig infinna som ad notam togz.

11.

Tolfman Jon Johansson i Rounulla by förliktes med Olof Amundsson Wolto i så mätto at som denne sednare bad honom förlåtelse för det han skall brutit honom emot och låfwade der hoos betala 2ne lodh elr. 4 dlr. Koppmt. Fördenskull som dhe begiärade at sådant

Original side 238 b:

mätte i Rättens protocoll infört warda; Ty lät och Rätten sådan deras begiäran här igenom winna sitt rum som antechnat warder.

12.

Henrik Hansson Blindz änkia Anna Jönsdotter beklagade sig der öfwer at för henne skall wara bortkommit twenne fårskin fällar à 4 lodh hwardera giör 15 dlr., 1 Walmars tack 6 dlr., En röd räf 4 dlr., 7 stycken Karckar à 18 öre stk., 2 par skobandh à 8 öre paret, Finskor 1 dlr. 16 öre, Et par wantar à 16 öre, en utskuren skied af Renhorn 16 öre som giör tillsammans 31 dlr. 30 öre Kmt. utom åtskillige andre persedlar, som hon nu icke minnas kan, hwilket alt sammans skall legat uti en Kisa som ståt et Stycke ifrån dess stabur wid Ongomawuoma och hon strax saknat förledne höstars 1726 då hon diit anlände, men hwem som det samma borttagit skall hon intet wetta, doch andrager hon sig hafwa misstanckar på en fattig Man Gla. Skiutzrättarens Sohn Wid namn Thomas Thomasson hwar till hon fått anledning af nu warande skiutzrättarens hustru Barbro Johansdotter som för henne berättat det skall hon igenkiänt en Kiäpp eller Subb som dess framledne Man i lifztiden skall brukat, hwilken Subb skall legat uppå samma Kisa som godzet är bortkommit uhr.

Thomas Thomasson förklarade sig här på det han aldeles wore för slika misstanckar frii, efter han förledne wåras 1726 Walborgmäss tiden wäl skall giort sig en Subb som han skall bort tappat en wicka efter missommaren efter som han så noga icke tagit wara på honom, men sedermera skall han icke funnit igen den samma.

Rätten pröfwade nö-

Original side 239 a:

digst at afhöra förberörde hustru Barbro Johansdotter och sedan hon som et lagligit wittne ojäfachteligen aflagt den wanliga Wittnes Eden androg hon sålunda, at något efter förwekne pingest högtid som hon intet just sig erhindra kan dagen, skall Thomas Thomasson kommit til dess kåta och kiekeriet, hwar est hon achtade Renarne hafwandes Subben i händerne som hon strax igenkiände warit Henrik Blind i lifztiden tillhörig, da hon frågade honom hwarest har du fått den samma, han swarade iag har hittat honom wid Henrik Blindz kåtaställe, tilfrågas hustrun huru kiäppen såg uth efter hon säger sig hafwa honom igenkiänt? swarade at det warit trint hufwudh swarfwat af been på kiäppen samt eljest något t.?. af biörck giorder, kunnandes å strax igenkiänna sin husbondes kiäpp som hon sett honom alltid brukat för 13 åhr sedan, då hon tiente hoos honom hwarifrån hon och blifwit gifter med denne sin nuwarande Man. Tilspordes om hon sedermera och under den tiden hon warit uhr dess tienst på 13 åhr, äfwen sett Henrik Hansson brukat samma kiäpp och ingen annan, efter som en sådan för Lappmännen då dhe kiöra med Rehn snart nog kan råka at tappas bort? swarade ney. Continuerades vidare, när han nu sålunda kommit till henne hwarest hon wachtat sina Rehnar, hafwandes denne af henne igenkiände Subben i handen skall hon bett honom stiga in i kåtan at få sig maat, som han och gjorde, sedan han hängt bördan ifrån sig som han haft på ryggen uppå en tallqwist, sättiandes Subben der borde widh, bördan skall bestått af en Gammall Mudd som warit full

Original side 239 b:

packader med saker, hwar efter hon berättar sig intet hafwa frågat, utan hwart han sig ärnade, då han swarat det skulle han gå hem till sin by som warit 1/4 wäg omtränt derifrån, hwar på sedan hon med sin giäst warit till Kåtan anländer skall dess Man strax der på kommit inn. Mera berättar hon i denna saken intet kunna sig erhindra utan tog afträde.

Anders Larsson Heina förekallades som uti Edzstadh anförde, att då Thomas kommit in i dess kåta skall han hwarcken haft bördo, staf eller subb med sig, hwarföre han och intet kommit at fråga honom om någon ting efter som han intet wiste det han lemnat sina saker i Siljo, och han dessutom ibland warit wahn at hälsa på honom, Men när han Thomas Thomasson war bortgången, skall dess hustru sagt till honom, aldrig är det rätt godz som Thomas hade uti Gla. Mudden han bar på ryggen, efter som iag wille igenkiänna kiäppen som framledne Henrik Hansson Blindh i lifztiiden brukat och mera sade han sig intet wetta.

Thomas tillspordes hwad han burit för saker uti den säcken han på

ryggen haft och satte ifrån sig wid tallen? swarade 2ne stycken näät, som han tagit ifrån en bäck, hwarest han fiskat efter Harrfisk, hwilka han skulle bära till et annat fiskeställe wid namn Haukojerfwi. Han tillfrågades om han wiste hwarest som Henrik Hansson Blindz Stabur warit, swarade Ney.

Anders Heina tilspordes sammalunda, som anförde att det warit en godh mihl ifrån dess kåta, hwarest han då wistades och en Elf emillan, men i samma Elf skall Heina haft en båth med hwilken han

Original side 240 a:

warit i notlag med berörde Thomas.

Uppå tilfrågan hwarföre Thomas Thomasson icke burit sin börda in i Kåtan med sig? swarade han sig intet kunna täncka at komma i bryderi för sin faders nät och sin egen Subb, tilspordes huru näten warit conditionerade som han burit, swarade bägge näten woro medell måttigt gambla elr. intet rätt nya med lika brukade telar, och skall uppå dett ena warit tågtelar men dett andra hampetelar med flar af trä på begge två.

Hustru Barbro Johansdotter tillspordes hwad hon kunde tycka om denne båhlan efter som hon kiände hans nät? swarade at efter som säcken syntes så stoor för henne så tycker hon at den intet blifwit så full af 2ne Lappnät.

Thomas fader wid namn Thomas Mortensson blef och härutinnan examinerad och tillfrågad serskilt, huru många nät Sonen burit hem, samt om deras beskaffenhet? swarade at det warit twermenät, halfslitne med telar af tågor på begge två doch så att på den ena har warit hampe neder telen och på den andra nedertelen af hästagell, men uppå begge har warit enahanda flar af trää. Här till inwände Sonen Thomas det han intet så just kan minnas sin faders nät efter som han ibland skall warit borta at tiäna.

Uppå änkan Anna Jönsdotters begiäran förekallades dess dräng Nils Olsson som utan Edh anförde det han tillika med sin matmoders söner Jonas å 15 åhr och Hans å 12 åhr skall lagt, Specificerandes samma Sorter som änkan berörde Persedlar uti en Kisa wid deras Stabur och Subben der ofwan oppå 1726 wid Walborgmässtiden, men då han förledne höstars efter befallning skall söcht dem, woro sakerne bortkomne och Kisan tomer.

Nu som Rätten intet kunde förmå Thomas Thomasson til någon redigare be-

Original side 240 b:

kiännelse än som hwad här anført finnes, hwilket för part-erne blifwit upläsit, för denne gången, änckan och förmente sig till nästa Ting några flera bindande skiähl andraga gitta; Ty

blef och med denne saken så länge dilationerat, hwilket wederbörande till efterrättelsse antydt wardt.

13.

Per Andersson Pilto beswärade sig öfwer Nämndemannen Jon Amundsson Labba för det at han skall nästledne höstars då dhe skulle resa tilbakars, slagit honom widh Wästersiöstranden och Motkalakti om en Söndagz Morgon af det tilfälle at Per Andersson kiöpt sig en koo af en fattig Norsk man widh Namn Mikkel Kristoffersson som Jon Amundsson welat sig tillägna beropandes sig uti detta målet uppå wittnen.

Jon Amundsson tilstodh at dhe kommit sins emillan at träta efter som Pilto skall honom för tiuf beskylt, säyandes dhe orden til Pilto, att du wore wärd iag skulle slå dig emot tänderne, på det du skulle hafwa et märcke til tingztiden, men intet skall han slagit honom.

Sven Nilssons hustru i Rounulla Karin Olofsdotter anförde uti Edzstadh at hon wäl intet sett om Söndagz Morgonen det Jon skall slagit Per Andersson Pilto utan hört säyas af andra Nembl. Magga och Inga Mikkel Kristoffersdöttrar som begge i Norje äro wistande.

Lappmannen Lars Larsson Simma blef och förekallad som uti Edzstadh följande anförde. Den fattiga Norska Mannen Mikkel Kristoffersson skall tagit wärde för halfannan Rikzdaler först af Per Andersson Pilto uppå en koo med tilsäyelsse at han skulle råda om den samma, efter et wist dem emillan betingat Kiöp, när nu Pilto kommit til den-

Original side 241 a:

ne mannens hemwist at uttaga Kohn, har ägaren warit borta hoos andra at arbeta och giöra höö, efter deras sätt at tala, och i dett samma ankom Jon Labba med til berörde Norska mans hemwist. När nu Per Andersson Pilto war i begrepp at uttaga Koh skal Jon Amundsson Labba lagt sig der emot, förebärandes det skulle han wara närmare till den samma, emedan han hoos denne Mikkel skulle hafwa en fordran af twenne Rickzdaler, då dhe af detta tillfälle begynte på at ansenligen kifwa om Söndagzmorgonen om denne kon som Lars Simma berättar sig åhört, men som han gått in hoos Olof Persa Karin wid Wästersiön skall han intet sett något slagzmåhl, fast än Per Andersson Pilto klagat sig för honom, det han så blifwit slagen för örat at han skall haft ont der af hela sommaren hwilket han strax eftersett om någon åkämno syntz men kunde inte sådant förmärcka, doch talade bys folcket derom i Norje at Pilto skulle blifwit slagen. Och som Jon Amundsson då tagit Kohn af Pilto så skall han blifwit föranlåten at gå till berörde Mikkel och fråga honom här om, hwilken åter gifwit Pilto

---

låff at taga Kohn tillbakars som han och giort och mera anförde Lars Simma sig intet hafwa i denne saken at säya.

Per Andersson Pilto upwiste berörde Norska mans killkulla elr. bomärckie, hwilket Jon Amundsson widkiändes och i alt tilstodh deras twistighet om Kohn föromrörde Söndagz Morgon men nekade doch till slagzmålet.

Fördenskull som Per Andersson Pilto erbödh sig at skaffa här på giltiga och säkra bewis ifrån Wästersiöhn, blef föregående protocoll för wederbörande klanderlöst upläsit, differerandes Tingz Rätten sina ytterligare tanckar öfwer detta måhlet til nästa

Original side 241 b:

Ting

då parterne sig infinna böra hwilket offenteligen kungiort blef, at afhöra Rättens vidare utslag.

14.

Widare kiärade Lappländaren Per Andersson Pilto til Nämbedemannen Jon Amundsson Labba för det han nu i twenne åhr skall förhullit honom en dess Rehn Oxe som för Fyra åhr sedan skal för Pilto bortkommit då han warit Wuorso, och som dess märcke är om märckt och Renen skall wara här wid Tingzstugan, så abehåller Pilto at Rätten wille förordna af Rättens ledamöter dhe som besichtiga samma Öremärcke, ty det skall wara lätt til skiönja hwilket som är det gamla och hwilket som ähr det nya märcket.

Jon Amundsson förklarade sig, at när som dess dotter Karin blifwit dödh och han lät byta hoos Mågen Nils Andersson för 4 åhr sedan, så skall han bekommit denne Renen jämte åtskillige flere af samma märcke, uppå hwilka alla Jon Amundsson tilstår sig hafwa ändrat öremärcket enligt med sitt.

Pilto inwände at såframt dette wore om märcket samt och alle Renarne warit på enahanda sätt technade, så skulle han kiänna flera af dhe andra och sålunda för honom owist hwilken som wore hans Rehn, men nu kiänner han ingen mehra än allenast denne ena, fördy begiärar han at få honom såsom sin Egendomb tillbakars.

Jon Labba tilspordes hwem som warit närwarande på Rättens wägnar eller bytesman hoos mågen då afwittringen skiedde? swarade ingen, efter som icke någon träta warit dem emillan, utan skall han allenast tagit Mikkel Henriksson Matti at see der på, som är lika wis om denna Renen warit i bland dhem Jon Amundsson fick

Original side 242 a:

et, emedan wederbörande sins emillan förliktz och alt ordentligen icke så blifwit beskådat. på byt-

Labbas måg Nils Andersson upwiste sitt märcke betygandes sig intet mehra haft eller flera märcken, hwar med Renarne warit technade som Swärfadren af honom fått utan detta ena allena, kan icke heller wetta om denne Renen warit ibland dhem som han fått af honom.

Sedan frantedde Jon Labba samma lunda sitt märcke och Per Andersson Pilto äfwen sitt som alle woro diferente och ifrån hwarandra skilde. Det tilspordes parterne om dhe hade något jäst emot Rätstens ledamöter eller Nämbdemännen? swarade Ney. Hwarföre blefwo twenne uppå hwardera sidan förordnade att besichtiga det omtwistade märcket Nemble. Olof Persson Heika, och Johan Johansson i Rounulla på Per Andersson Piltos, och Henrik Larsson Wassara med Anders Persson Jounus uppå Jon Labbas sida; hwilka efter förrättningen igen kommo med enahanda tahl och berättelsse at dhe utaf alla omständigheter finna Rehen war Per Andersson Pilto tillhörig, ty först skall det wara hans rätta märcke som sedermehra blifwit förwillat, sedan skall ingen annan utaf Jon Labbas Renar hafwa ett sådant märcke som detta ähr, För det tredie pröfwa dhe Renen wara af den ålder som berättas emedan Pilto anförer sigh mistat honom för 4 åhr sedan Kalf, då Jon Labba tilstår sig hafwa fått honom om händer. Till det fierde har Jon Labba intet uplyst honom utan förwägrat Pilto Rehen och för det Femte tilstår sielfwer at hafwa märckt om Rehen, som för det siette icke ens warit lika märckter med dess måg Nils Anderssons Renar. Hwarföre i anledning af slika omständigheter pröfwar Häradz Rätten dett

Original side 242 b:

Jon Amundsson Labba giort sig till 40 mrkr. Smtz. saköron skyldig i ty Per Andersson Piltos märcke är wordet igenom hans förwillat; samt erkiänner sålunda den omtwistade Rehen här jemte wara ofta-berörde Per Andersson Pilto tillhörig compensatis Expensis så wida ingendera af parterne några påstått, hwar med dhe blifwa åtskilde.

Sedan föregående resolution blifwit afsagd, giorde Amund Jonsson Labba et märckeligit oliud och blef fördy ansedder med 3 mrkr. Smtz. böter efter det 43 cap. Tingm. B. L.L. sig sielf till rättelsse och androm till warnagell.

15.

Emedan som dhen Rehn hwilken Nils Guttormsson tagit uhr Nils Kockz Kiekerii befinnes efter giord besichtning wara Lars Nilsson

Wassara tillhörig som han och den samma redan om händer fått, och han Nils Guttormsson der hoos bewiser jemte Lars Nilsson Wassara, det dhe giort hwarandra sådan försäkring, at dhe skulle taga hwar annars Renar i förwar, ehwarest dhe kunde anträffa dhem;

Så erkiänner Häradz Rätten berörde Nils Kockz Kiäromähl af intet värde at Nils Guttormsson honom oåtsport gått i dess Kiekerii, samma Rehn at afhämta, så wähl som dess fordrade ersättning för 2ne stk. Kalfwar hwilka Kock föregifwar wara för sig bortkomne och drunknade igenom dett tillfälle at Nils intet igenstängt renhagan efter sig, som han Kock likwähl emot den andras förnekande icke bewisa gitter.

16.

Tolfmännen Olof Persson Heika, Henrik Larsson Wassara, Jon Johansson, Anders Persson Jounus, Henrik Mikkelsson Kyro bekommo deras tilständiga andhel af förled-

Original side 243 a:

ne års Saköron men Mons Eriksson i Sondowara eftergaf sin rättighet till dem som annoterat warder.

17.

Såsom åtskillige bönder ifrån Torneå Sockn utwärckat sig Högwälborne Hr. Baron och Landzhöfdingens remisser till Häradz Rätten här i lappmarcken at blifwa hulpne till deras förmåhn och tillständiga rättigheter den ena tiden efter den andra uti Träskefiskerien inom Lappmarckz råå belägne, så framträdde Länsmannen uti Sondowara Henrik Ivarsson med Jakob Jönsson Uja, Erik Olsson Håtti, Mons Eriksson, Henrik Larsson Wassara, Olof Nilsson och Lars Nilsson Wassara jemte flera, upwisandes der emot et Kongeligit bref och Originaldocument med anhållan at dhe måtte der widh tillbörligen blifwa handhäfde, begiärandes der hoos at sådant måtte i Rättens protocoll warda influtit till närmare efterrättselss så framt deras original skulle på hwarje handa sätt råka att förkomma;

Ty blef och det samma här ord ifrån ord infört såssom här efter följer Nembles. Wii Johan then tredie med Gudz Nåde, Swergies, Giöthes och Wändes Konung, Storfurste till Finland, Carelen Wolskiperi och Ingermanland i Ryssland och öfwer the Ester i lifland hertig p.p. Giöre Witterligit at wåre undersåtare Lapparne uti Sondowara by uti Torneå Lappmarck hafwa uti Underdånighet Klageiligen gifwit til Kiänna, att wåre undersåtar Bönderne uti Torneå Sochn och andra giöra dem förfång på deras ägor som ligga inom thesas råå Songamotka benämd

Original side 243 b:

uti Lappmarcken, och Ödmiukele. begiärat at the förnämde sine ägor som deras gamla och urminnes häfd är obehindrat och fritt för alle, niuta, bruka och behålla måge, Så hafwa wii för rättwisones skull Nådeligen unt och efterlåtitt, som wii och nu här med unne och Nådeligen efterlåta att förenämde lappar som boo uti Sondowara by och inga andra måge och skola niuta, bruka, fika och fahra dhe ägor som ligga inom förberörde Songamotka rå uti lappmarcken såsom för berört är.

Förbiude fördenskull här medh förberörde våre undersåtare uti Torneå Sochn och alle andre ehoo hälst the wara kunna at giöra förberörde Sondowara by boer ther emot förfång och mehn wid vår onåde och Högsta straff, till yttermehra wisso hafwa wii thetta bekräfta låtit uti vår Stadh Enekiöping then 10 July Anno 1584 uti vår Regementz tidh på thet Sextonde under vårt Kongl. Insegell. Hwilket och skall blifwa Högwälborne hr. Baron och Landzhöfdingen wid tilfälle och yppande lägenhet communicerat.

18.

Sedan föredrog Befallningzman Wälde. Petter Pipping, Mikael Hwid Stiftsskrifwarens öfwer Norlandz Ambt och Ombudzförwaltares öfwer Tromsöens fogderii, til honom aflätne skrifwelsse daterat Rotsund den 15 Juny 1726 af innehåll.

Efter som här nu och altidh inkommer klagemål fra våre Siöfinner Öfwer Swenske fiällfinner at dhe med deras Reen giör dem skade på deras Eng och Afwell, så wäl som i andre måtto importunerer dhem, då dhe doch litet eller intet skattar här på Staden; Så will ti-enstele. bede Msh:en Foget wilde tillholde sine underhafwande at entholde sig fra ald sådan Molest och at förblifwe oppe i fieldet med deras Rein, thi

Original side 244 a:

hellers nödgas Jeg at gifwa Söfinderne frihed at revangere sig sielf, som iag doch icke gierna skulle giöra à Dine? A? hwilket samtelige Allmogen uttryckeke. blef förehållit på det dhe måtte taga sig till wara uti detta och sådanne tilfäll-
len och sålunda undfly all Olägenheet.

19.

Här uppå blef uppbördz Längden Man ifrån Man ransakad som befans richtiger och ty efter wanligheten Verificerades, hwar wid jämwähl af allmogen Colligerades 43 dlr. 14 1/2 öre uppå dhe 76 dlr. och 12 öres reparation som Nämde mannen Mons Eriksson och Johan Samuelsson med sine Cammerater förtiänt uppå bygnaden till Präs-

---

tegården, bestående af ett fähuus 40 dlr., En stolp bod förbättrat 12 dlr., för bakugnen 18 dlr. 24 öre inberächnat ett spiell af 5 dlr. 20 öre Kmt. efter hr. Michael Wilkmans attest af den 16 Aprill 1726 och på det öfriga som hoos Allmogen innestår låfwade Befallningzman at tillställa honom en restlängd at till instundande Ting des sielfwer utfordra, blifwandes der hoos tillsagd at för öfwerskatzmedlen riktig redo och rächning giöres, som här medelst antechnas.

Widh detta tillfälle inkom Jon Hansson Blindz hustru Elin Jonsdotter och gjorde i Sochnestugan en stoor olåt, hwarföre hon blifwer ansedder efter dett 43 cap. Tingm. B. L.L. med 3 mrkr. Smt. men som hon der hoos wiste sig owettig emot domb hafwanden och Befallningzmannen Pipping så blifwa desse saköron icke för denna gången utsökte innan hon Wid nästa Ting kan sig jäm-

Original side 244 b:

wähl öfwer detta sednare måhlet wederbörligen få förklara, och fördy så länge uppskiutit warder Actum ut Supra.

På Häradz Rättens Wägnar

Carl Sadlin